Ն. 4167 1904 ՅՈՒԼԻՍ 28/10 ՕԳՈՍ. ՉԱՐԵՇԷՆՊԻՀ 20 նոր սեռեւ 27 ՃԷՄԱԶԻ ԻՎԷՎՎԷԼ 1322 — 28 ԹԷՄՈՒԶ 1320

ՄԵՋՄՈՒԱ ԱԽՊԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand'Rue de Péra, Taxim 65

Հաքթատա իմի տեվա եանի ՉԱՐԵՇԷՆՊԻՀ վէ ՃՈՒՄԱԼ ԻՐԹԷՍԻԿԻԱՆԷՐԻ նէշր օլունուր։

ՆԻՒՍԽԷՍԻ 30 ԲԱՐԱ

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلی تقسیم جاده‌سی نومرو ٦٥

ԱՊՕՆԷ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ. = Իսթանպոլ իչին սէնէլիկի 60 ղռ. = 6 այլըղը 35. = Թաշրա իչին սէնէլիկի 85 = 6 Այլըղը 45 ղռ. տըր։ = Մէմալիքի էճնէպիէ իչին սէնէլիկի 20 ֆր. տըր։ = Բոսֆոր լուճրէթի պիղէ այիտարը։ = 15 կիւնլիւք նիւսխէսի 60 բարա տըր։ = ԻՂԱՆԱԹ ՇԱՐԹԼԱՐԸ. = Լինճի սահիֆէնին սըրասը 5, Շնճի վէ Ցիւնճիւ սահիֆէլէրին հէր սըրասը 3, վէ Կիւնճիւ սահիֆէնին պէհէր սըրասը 1 ղռ. տուր։ = Զօգ տէֆա տէրճ իտիլէճէք իլանաթ իչին այրըճա բազարլըգ օլունուր։

Ղազէթայա միւթէալլիգ խուսուսաթ իչին ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆԱ միւրաճաաթ օլունա։ = Իտարէխանէ՝ Պէյօղլունտա Ճատտէի քէպիրտէ Ն. 65։

ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ
ՆՈՐԸՆՏԻՐ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ-ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ
ՊՕՂՈՍ ՊԵՏՐՈՍ ԺԲ. ՍԱՊՊԱՂԵԱՆ

Երջանկայիշատակ Պ. Պ. ԺԱ. Էմմանուէլեանի առ Աստուած փոխելէն ի վեր գրեթէ չորս ամիս է որ Հայ Կաթողիկէ հասարակութիւնը առանց հոգեւոր պետի մնացած, ամէն անհատ իրաւացի պահանջկոտութեամբ և իղձով կը հետաքրքրուէր, կը փափաքէր և կը մաղթէր ունենալ Կաթողիկոս-Պատրիարք մը որ իւր բարձր պաշտաման և անուան համաձայն կրէր իւր կրծոյ մէջ տաք սիրտ մը, դորովալիր սէր մը և վառ եռանդ մը հանդէպ իւր հասարակութեան բարոյական երջանկութեան և պայծառութեան, և ըլլար ճշմարիտ խնամատար Հայր մը հոգալու իւր որդւոց կրօնական, կրթական և մտաւորական հարկաւոր պէտքերն և լրացնելու անոնց այս փափաքն։

Այս տեսակէտով հրապարակաւ թէ առանձնական կարծիքներ փոխանակուեցան, խորհրդակցութիւններ եղան և լրագրաց սիւնակներ թարգման հանդիսացան հասարակաց ուխտին և փափաքանաց, չքաշուելով ըսելու թէ այս տեսակէտներով ինչ յոյսերու և պէտքերու իրականացում կը սպասուէր Նորընտիր Կ-Պատրիարքէն, հակըցնելով թէ ինչ դժուարութեանց պիտի ենթարկէր ինքզինքը նա որ այսպիսի ծանրութիւն մը իւր վրայ կրելու արիասրտութիւնը և զոհողութիւնը պիտի ընէր։

Այս կէտերը ուղիղ խղճով ի նկատի առնուեցան նախապէս հասարակութեանս Աւագանւոյ Ժողովին Մեծ. Անդամոց կողմանէ, որոնք լուրջ դիտողութեամբ, ուղիղ դիտաւորութեամբ միայն հասարակութեան օգտակարութեան անկողմնակալ ոգիէ մղուած զարմանալի անակնկալութեամբ յիսուն քուէի յաղթահարիչ մեծամասնութիւն մը գոյացուցին Արհ. Սապպաղեան Պօղոս Եպիսկոպոսի վրայ։ Այս բարի վերկայութեան առաւելութիւնը յայտնի ցոյց մ'եղաւ Ժողովրդեան համակրանաց և ուղղամտութեան, և այն օրէն ի վեր մեծին թէ փոքրուն, եկեղեցականի թէ աշխարհականի մաց մէջ անյաղթելի համոզում զոյացաւ թէ Արհ. Սապպաղեան Դերապայծառն է այն միակ անձը որ ժամանակիս և միջավայրիս պահանջանաց և պէտքերու համաձայն պիտի կրնայ զոհացում տալ ամենուն։ Այնպէս որ արդէն իրբեւ Կաթողիկոս շնորհաւորութիւններ կը տեղային իր վրայ ամէն կողմէ։

Ասոր հակառակ Նորին Ամենապատուութիւնը թէպէտ քիչ ժամանակի մէջ իւր քաղցր վարմամբը, Հայրական պատկառելի դէմքովը և խոհեմ խորհուրդներովը չհաճած էր Ժողովրդին և թէ Արհ. Սինոդական Հարց սէրն ու յարգանքն. սակայն պարտուց խղճամիտ գիտակցութեամբ կը զգար այն ծանր պաշտաման պատասխանատուութիւնը, սակայն չկրցաւ կերպաւորել իւր խիղճը դիմադրելու Ժողովրդեան և Արհ. Հարց սկսկալութեան և ծանր զոհողութիւն ընելու պատրաստակամութեամբ ապասեց Սիւնհոդոսի մէջ Հոգւոյն Սրբոյ ներշնչման՝ տալու իւր վերջնական հաւանութիւնը։

Արհ. Սիւնհոդոսական Հարք եւս գնահատելով իւր մեծ առաքինութիւնը և կարեւորութիւն տալով ժողովրդեան միաձայն վկայութեան, Հոգւոյն Սրբոյ ազդեցութեան տակ աւելի եւս հաստատուեցան իրենց կարծեաց և համարման մէջ և միաձայն հաւանութեամբ ծանրացան Նորին Արհիպատուութեան վրայ։

Շթափեցաւ, խռովեցաւ ալեզարդ և արդիւնալի Եպիսկոպոսը և խոնարհամտութեամբ հնազանդեցաւ Հոգւոյն Սրբոյ հրամանին որ զինքը կը կանչէր Կ-Պատրիարքութեան պաշտօնին։

Փափաքելի է մեզ լրագրաց մէջ Նորին Ամենապատուութեան նկատմամբ տրուած կենսագրական տեղեկութեանց վրայ յաւելուլ մի քանի տող եւս. ի վեր հանելով Նորին առաքինական ոգւոյ ընտիր բարեմասնութիւններն և ցցուցած բարի տրամադրութիւններն, որոնցմով կրցած է գոհացուցիչ արդիւնքներ յառաջ բերել։

Բերիոյ մէջ ուր կը տիրէ միշտ կրօնական ջերմ բարեպաշտութիւն, ծնողք մեծ փոյթ և խնամք կը տանին իրենց որդւոց նախնական դաստիարակութեան, ջանալով անոնց սրտին մէջ տպաւորել կրօնական հաստատ սկզբունքներ։ Այդ նախնական անջինջ տպաւորութիւններն են որ մեծ ազդեցութիւն ունեցան Սապպաղեան պատուաւոր ընտանեաց նոր շառաւիղին վրայ, զոր իբրեւ պատուական ժառանգութիւն անկորուստ պահեց ջանալով միշտ զանոնք բեղմնաւորել և տրգասաւորել։

Դպրոցական անմեղ կեանքը իւր սրտին մէջ եկեղեցական կոչման սէր մը ծլնաւ, և Սապպաղեան հնազանդ իւր խղճի ձայնին, որուն միշտ հետեւեցաւ իւր կեանց ամէն պարագայներուն մէջ, չդժուարացաւ այդ վիճակին հետեւելու՝ յաղթելով ամէն խոչընդոտներու։

Լիբանանու Զմմառ վանքը՝ ուր ղրկուեցաւ 14 տարեկան հասակին՝ իւր սրտին բաղձանաց համաձայն կրցաւ գոհացում տալ իւր ջերմ եռանդեան։ Այդ կը ղերանոցին մէջ անպարսաւ և յառաջադէմ ընթացք ունեցաւ աւելի փոյթ տանելով եկեղեցական ուսմանց, մանաւորապէս բարոյականի, որուն մէջ միշտ քաջ հանդիսացած է։ Քսաներկու տարեկան իւր եկեղեցական ուսմունքը աւարտելով և չհեղով ամենուն համարմունքը, 1857ի Ծաղկազարդին քահանայ կը ձեռնադրուի Գրիգոր Պետրոս Ը. Կաթողիկոսէն։ Սոյն երիտասարդական հասակին մէջ Ամեն. Կաթողիկոսին արտօնութեամբ վանքին մէջ Եպիսկոպոսաց, քահանայից և Նորընծայից խոստովանահայրութեան պաշտօն կը վարէ, աստուածաբանութեան դաս կուտայ, ժողովներու մէջ կը գտնուի և շրջակայներէն վանքը դիմող ժողովրդեան և աղնուական ընտանեաց հոգեւոր կըրթութիւններ կ'ընէ, խոստովանութեանց կը պարապի ժամերով. այսպիսի շարունակ զբաղմանց մէջ կ'անցնի ամբողջ վեց տարի, մինչեւ իսկ իւր առողջութիւնը կորսնցնելու վտանգի մէջ կը դնէ։ Բայց հոգւոց փրկութեան նախանձով վառուած չի լքանիր, աւելի դժուարութեանց կը մատնէ ինքզինքը և Կաթողիկոսին հրամանաւ Եդեսիա առաքելութեան կը ղրկուի, որ ամէն ինչ անյարդար վիճակի մէջ գտնելով իւր չուրջը, կը ժողվէ ընտիր խումբ մը, կը շահի տեղւոյն պաշտօնէութեան վստահութիւնը և փոքրիկ առաջնորդարան մը կը կառուցանէ և իւր սովորութեան համաձայն կը սկսի պարապիլ ժողովրդեան հոգեւոր կրթութեան, աղայոց կրօնական հրահանգութեան։ Հազիւ բարեյարդար վիճակի մէջ կը դնէ այդ առաքելութիւնը, իսկոյն դժուարագոյն ասպարէզ մ'իւր առջեւ կը բացուի։ Հիւսնիմանուր նորաբաց առաքելութիւնը առաջին անգամ կ'ընդունի Սապպաղեան վարդապետը, և հոն վարձու տան մը մէջ կ'իջեւանէ, կը ժողվէ անհովիւ մնացած ժողովուրդը, բիւր աշխատանքներով և անքուն անցուցած գիշերներով եռ տարուայ մէջ [illegible] և քիչ ժամանակուան համար կը սարսիպուի թողլու զայն Մալաթիա երթալու, Խորխորունի Եպիսկոպոսին Տեղապահութեան պաշտօնն վարելու որ Կաթողիկոսի ընտրութեան համար Զմմառ գացած էր։ Դարձեալ սուղ ժամանակ Հիւսնիմանուր կը վերադառնայ տեղւոյն գործերը կարգի դնելու և առաքելութիւնը շարունակելու, և ահա Զմմառ վանք կը կանչուի. անկից ուխտի կ'երթայ Յերուսաղէմ և ի դարձին 1867ին կը հաստատուի ի Պէյրութ իբրեւ ժողովրդապետ։

Հոն առաջին անգամ Հանոնա Ղուկասեան բարեպաշտ ընտանեաց ձեռնտուութեամբ անոնց անուան եկեղեցի մը կը կառուցանէ, և այդ եկեղեցին կը սկսի դիմել ամբողջ ազգային թէ օտարազգի Կաթողիկէ ժողովուրդը, և Սապպաղեան Վ. ը անձանձիր կը հոգայ անոնց հոգեւոր պէտքերը, խոստովանանք, հոգեւոր կըրթութիւն, քարոզութիւն, ամբողջ վեց տարի, և բարեկարգ վիճակի մէջ ուրիշի ձեռք յանձնելով 1873ին կ'երթայ յԵգիպտոս իբրեւ Առաջնորդ տեղւոյն, Ծայրագոյն Վարդապետութեան պատիւ ընդունելով Հասուն Կաթողիկոսէն։ Քսանուեօթը տարի այդ շրջանակի մէջ կ'անցընէ իւր արդիւնաւոր կեանքը. կ'աշխատի, կը յոգնի, կը տառապի առանց լքանելու, իւր ընտրեալ բարեմասնութիւններովը բազմաժամանակեայ փորձառութեամբը, խոհեմ և քաղցրաբարոյ վարմամբը կը շահի ամենուն սիրտը. յաջողութեամբ կը պսակէ իւր ձեռնարկները. տեղային կառավարութեան հետ ունեցած յարաբերութեանց և Օսմանեան հպատակաց Տէրութեան հաւատարիմ ծառայութեամբ կը յարգուի և կը գնահատուի տեղւոյն պաշտօնէութենէն. եկեղեցիներ կը կառուցանէ Գահիրէի և Աղեքսանդրիոյ մէջ, և երկայն ժամանակ Ագչէհիրլեան Եպիսկոպոսի փոխանորդութիւն կ'ընէ գոհացուցիչ կերպով, որուն կը վկայեն Կաթողիկոսական դիւանն եղած պաշտօնական գրութիւններն, և 1900ին, Խաչվերացի տօնին ըստ արդեանց և արժանւոյն Եպիսկոպոս կը ձեռնադրուի տեղւոյն։

Այս ամենուն հետ վարչագէտ և խըզգամիտ մտաւակարարութեամբ և խնայողութեամբ բաւական գումար ձեռք կը բերէ, չզլանալով ամէն յարմար պարագային անկէ մաս հանելու աղքատաց, եկեղեցեաց և այլ բարեգործական հաստատութեանց։ Դեռ երկու տարուան Եպիսկոպոսութեան միջոցին 1000 ոսկւոյ գումար կը յատկացնէ Գահիրէի մէջ նոր շինուելիք եկեղեցւոյ, և 1000 ոսկի եւս Աղեքսանդրիոյ եկեղեցւոյ և առաջնորդանի եկամտից կը յատկացնէ։ Եւ իբրեւ երախտապարտ Զմմառ վանքին, անոր ալ կը նուիրէ բաւական եկամուտով գործարան մը։ Հոս առանձին կերպով պէտք է շեշտել իւր մէկ յատկութիւնը, որ քիչերու վրայ կը գտնուի, այն է կը սիրէ ուսեալ և կարող անձինքները, կը ճանչնայ և կը գնահատէ ձեռնհաս պաշտօնեաներու արդիւնքը և կ'ուրախանայ անոնց յառաջադիմութեամբ [illegible] նելով։

Այս է ահա Սապպաղեան Պօղոս Եպիսկոպոսի ամբողջ կեանքը, որ արդիւնալի հոկայ անցեալ մը ձգելով իւր ետեւը, այսօր Կիլիկիոյ Կ-Պատրիարքական Աթոռը կը բարձրանայ Պօղոս Պետրոս ԺԲ. անուամբ։

Այսօր ամբողջ Հայ Կաթողիկէ հասարակութիւնը բոլոր կղերովը ի միասին գոհ և ուրախ է այսպիսի Հայր մը ունենալուն և մեծ յոյսեր կը սնուցանէ անոր հովանաւորութեան և խնամոց ներքեւ կրօնապէս, մտաւորապէս, բարոյապէս երջանիկ օրերու խաղաղ կեանք վայելելու։

Եւ անչուշտ չպիտի վրիպի այս յոյսերուն մէջ քանի որ Ամեն. Սապպաղեան Կ-Պատրիարքը, իր կողմանէ մեծ զոհողութիւն ընելով, իւր հանգիստը զոհելով միայն իւր խղճի ձայնին և Հոգւոյն Սրբոյ ազդեցութեան հնազանդելով, կը նուիրէ ինքզինքը հասարակութեանս բարւոյն և զարգացման, օժտուած լինելով միանգամայն ուղղամտութեան և խոհեմութեան եզական ձիրքերով, որոնք անհրաժեշտ պէտք են գտնուիլ այսպէս բարձր դիրք գրաւող անձանց վրայ։

Ասոնցմէ կը հետեւի որ Ամեն. Սապպաղեան Կ-Պատրիարքը ամէն կերպով տըրամադիր է կարելի միջոցներ ի գործ դընելու, ամէն ճիգ թափելու, իրականացընելու և ի գործ դնելու համար ինչ որ կրնայ նպաստել և օգտակար ըլլալ հասարակութեան բարւոյն բարոյապէս։ Բայց ասոնց մէջ յաջողիլը կախում ունի ուրիշ շատ մը պարագայներէ, որոնք զօրաւոր ազդակներ և գործադիր ոյժեր կրնան համարուիլ։

Թեմերու թէ՛ մայրաքաղաքի մէջ կան դպրոցական թէ՛ բարեկարգական շատ մը գործեր, որոնք յառաջադիմելու համար կարող ձեռքի ոյժով զարկի կը սպասեն, Ամեն. Սապպաղեան Կ-Պատրիարքին միակ փափաքն է զանոնք գոհացուցիչ դիրքի մէջ դնել։ Ասոնց գործադրութեան հա-

մար ունի իւր չուրջը Աւագանին, Վարչական և Կրօնական ժողովներ, եկեղեցիներու Թաղ. անդամներ, բարեգործական հաստատութեանց հոգաբարձուներ, դպրոցաց ուսումնական խնամակալութիւն, որոնց պարտքն է ուսումնասիրել խորհրդակցիլ, լուսաբանել, գտնել, իվեր հանել այն միջոցները որոնցմով կրնայ հասնուիլ բաղձացուած նպատակներուն։ Այս տեսակէտներով եղած գործերու համար մեր նորընտիր Կ-Պատրիարքը չատ դիւրամատչելի է ոչ միայն ժողովներու մէջ ժամերով այսպիսի խնդիրներով զբաղելու, այլ նոյն իսկ իւր հանգստեան ժամանցի վայրկեաններն եւս օգտակար ընելու, կարծիքներ փոխանակելու, իւր միտքը յոգնեցնելու ներհուն և փորձառական խորհուրդներով տրամադրելու և լուսաւորելու, և անմիջապէս գործի ձեռք զարնելու։ Դեռ մօտ օրերս զինքը մօտէն ճանչցողներէն մէկը կ'ըսէր որ, Նորին Ամենապատուութիւնը կը սիրէ իր չուրջը հաւաքել գործունեայ, եռանդուն, ուղղամիտ և հմուտ պաշտօնեայներ և անոնց միջոցով գործել, ուստի այսպիսի պաշտօններու մէջ գտնուողները իրենց դիրքին խղճմտօրէն գիտակից լինելու են, չկարծելով որ միայն անուանական մնալու պիտի դատապարտուին, այլ յառաջ բերեն այն արդիւնքը որ իրենցմէ կը սպասուի։ Այս ըսել չէ որ ամէն ձեռնարկներ անվրիպելի կերպով իրենց նպատակին պիտի հասնին. այլ աւելի ոգեւորութիւն մը և գործունէութիւն մը պիտի ցուցուի և իւր հօտին վրայ գուրգուրացող Հօտապետի մը հովանւոյն ներքեւ երջանիկ և գոհ պիտի մնայ մեր հասարակութիւնը։

Այս յոյսերով ոգեւորեալ մերխանդավառ շնորհաւորութիւնները կ'ընենք այս առղեր ընթերցողներուն։ Այսպիսի Հայր մը ունենալնուս, յորդորելով մէկ բերան սրտագին. երկնից օրհնութիւնը և Աստուծոյ օգնութիւնը մաղթել մեր նորընտիր Ամենապատիւ Սապպաղեան Պօղոս Պետրոս ԺԲ. Կ-Պատրիարքին վրայ ջանալով միշտ և ոչ առթիւ մը վչացնել անոր փափուկ և անձնանուէր սիրտը որ կը զոհէ ինքզինքը հասարակութեան բարոյն։

* * *

ԱՐՁԸ ԹԷՊՐԻՔ

Օրթաքէօյ քիւլիսէսի Մեծ-Ժողովրդապետի Գերդ. Բարսեղ Ծ. Վ. Զոտոյեան Թարգիշնան, չըգան ճումա իրթէսի կիւնիւ Օրթաքէօյ Թաղ. Խորհուրդ հէյեէթիյլէ Կ-Բաթրիգ բիւթպ. Սապպաղեան էֆ. հաղրէթլէրինին Թէպրիք զըմնընա Կաթողիկոսարանա կէլտիկինտէ, օգուտուղընը եաղարղըմըզ թէպրիքնամէ տիր.

Օրթաքէօյի և Միացեալ Թաղից Թաղականութեան անդամք, Ձեր ամենախոնարհ ծառայք, այս մեր անդրանիկ ուղերձով կը շնորհաւորենք Ձեր Վեհութեան անբարձումն յԱթոռ Կաթողիկոսութեան Պատրիարքութեան Կիլիկիոյ, կը մաղթենք երկինքէն Ձեզ համար երկար կեանք, երջանիկ տարիներ և զօրութիւն Ձեր բարձր պաշտման մէջ։

Գերերջանիկ Հոգեւոր Տէր, Նախախնամութիւնը իր գաղանի դիտումներն ունի ժողովրդոց պետերն ընտրելու խորհուրդին մէջ. և երբ Նեղոսի ափունքէն Ձեր Սրբութիւնը Վոսփորի եզերաց վրայ կը կոչէ ի պաշտօն Հովուապետութեան Կաթողիկէ Հայերուն, անշուշտ կը դիտէ Ձեր բարձր բարեմասնութիւններն, որոնցմէ պիտի օգտուի նաեւ մեր փոքրիկ Թաղը, աննշմարելի թերեւս Ձեր Պատրիարքութեան ընդարձակ ասպարէզին մէջ, սակայն իր անցեալովն նշանաւոր և օրինակ հանդիսացած բոլոր համազգեաց։

Ձեր Սրբութեան բարեյիշատակ նախորդներն վկայած են այս ակներեւ ճշմարտութեան, ուստի և մասնաւոր սէր, խնամք տածած են Օրթաքէօյի և Միացեալ Թաղից, իբրեւ վաղեմի տոհմականութեան մէկ յիշատակին։ Սիրելի է մեզ յուսալ որ մեր Թաղը պիտի շարունակէ վայելել նոյն հայրական գուրգուրանքը, զոր առատաձեռնեցին Ստեփանոսներ ու Պօղոսներ. և Դուք՝ անոնց արժանընտիր Յաջորդը՝ պիտի չզրկէք մեր աղքատիկ եկեղեցին ու դպրոցը Ձեր մասնաւոր հոգածութենէն, որուն կարօտ է ըստ ամենայնի։

Ունեցանք արդէն առիթը սրտանց երախտապարտ ըլլալու Ձեր վեհանձն առատաձեռնութեան, և պատեհ ժամն է մատուցանելու մեր բովանդակ Թաղեցւոց ջերմաջերմ շնորհակալութիւնները։

Մեր որդիական յարգալիր բարեմաղթանաց անդրանիկ ընծայաբերութեան հետ կը կրկնենք մեր խնդերն, խնդրելով մեր Երկնաւոր Հօրմէն Հոգեւոր Հօրդ համար կարողութիւն, կորով և քաջողջութիւն։

Օրհնեցէք ուրեմն, Գերերջանիկ Հոգեւոր Տէր, Ձեր յետին զաւակներն և միանգամայն հաճեցէք հայցել Օրթաքէօյի և Միացեալ Թաղից վրայ երկնաւոս բարեաց առատ պարգեւները։

Հ. ԲԱՐՍԵՂ Ծ. Վ. ԶՈՏՈՅԵԱՆ
Մեծ. Ժողվրդ. Ս. Գ. Լուս. եկղ.

Կ-ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԷ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Ճումա իրթէսի կիւնիւ Կ-Բաթրիգ Վէքիլի Արհ. Աւետիս Արք. Արփիարեան, Բաթրիգխանէ գաբու քէհեասը Շէհրեան Յովսէփ էֆ. իլէ պիրլիքտէ Ատլիէ վէ Մէզահիպ նէզարէթինէ կիտէրէք, Կ-Բաթրիկի ճէտիտ բիւթպ. Պօղոս Պետրոս Սապպաղեան էֆ. հաղրէթլէրինին Կ-Բաթրիգլիկէ ինթիխապընը միւպէյեին միւթէպէրանը միլլէթ թարաֆընան իսմզա օլունան մազպաթայը իթա իթմիշլէր տիր։

Իչպու մազպաթա՝ նէզարէթի միւշարիէյնա ճանիպկնատէն Պապը Ալիէ թագտիր գիլընմըշ տըր։

* Մէղքիւր մազպաթանընը թագտիմնի միւթէագըպ, քէյֆիյէթի ինթիխապ պա թէլէկրաֆ թաշրալարտա էրմէնի-գաթօլիք մէրլեասալըգլարընա վէ սահր իճապ իտէնլէրէ թէպլիղ իտիլմիշ տիր։

* Միւշարիէյնի Կ-Բաթրիգ էֆ. հաղրէթլէրինին ինթիխապընը թէպրիքէն էրմէնի բաթրիկի բիւթպ. Օրմանեան էֆ. հաղրէթլէրի թարաֆընան կաթողիկոսարանա պիր դարթ կէօնտէրիլիկի, վէ Կ-Բաթրիգի ճէտիտ թարաֆընան թահրիրէն պէհանը թէշէքքիւր օլունմըշտը կիպի, էվվէլքի կիւն տախի էրմէնի Բաթրիգ վէքիլի Գեր. Գաբրիէլ եպսկ. ճէվահիրճեան իլէ Բաթրիգխանէ գաբու քէհեասը Արիս էֆ. Ֆէսճեան՝ Կաթողիկոսարանա կէլէրէք, վարդապետլէր վէ մէմուրին թարաֆընան պիլ իսթիդպալ, սալօնա չէգտըգլարընտա, Կ-Բաթրիգ բիւթպ. Սապպաղեան էֆ. հաղրէթլէրի՝ Արքեպս. վէ Եպիսկոպոսլար էթրաֆընտա օլուղը հալտէ, ճէվահիրճեան Եպիսկոպոսը սամիմի սուրէթտէ տէրաղուշ իթմիշ, վէ միւմայիէյհ Եպիսկոպոս՝ վազիֆէյի թէպրիքի իյֆա իթտիքտէն սոնրա, սէլէֆիլէրի ղէմանընտա իչի ճէմաաթ արասընտաքի միւնասէպաթքն՝ սամիմի վէ տօսթանէ օլուղընը ղիքր իտէրէք, պունտան պէօյլէ այնի խալիսէթ վէ տօսթլուղընին տէվամընը՝ բաթրիգ Օրմանեան էֆ. հաղրէթլէրինին վէ ումում միլլէթին արզու վէ թէմէննի իթտիքլէրինի սէօյլէմիշ տիր։ Բիւթ. Կ-Բաթրիգ Սապպաղեան էֆ. հաղրէթլէրի, քէնտի արզուի սամիմիլէրի տէ պումէրքէզտէ օլտուղընը պէհան իթմիշլէր տիր։ Միւլազաթ, եարբմ սաաթ գատար իմթիտատ իթմիշ, վէ պու միւատէթի էսնասընտա իքրամլար օլունուպ, պատէհումիւամիլէյհիւմա, երինէ այնի իհթիրամաթ իւզրէ Կաթողիկոսարանատա ավտէթ իյլէմիշլէր տիր։

* Եաղարղըմըզ վէճհլէ, Կ-Բաթրիկի ճէտիտին բէամը թագտիսի՝ Կ-Բաթրիգլիկէ ինթիխապընը թատիգինի միւպէյեին իրատէի սէնիէնին չէրէֆսըտուր պույրուլմասընտան սոնրա իճրա իտիլէճէք տիր։

* Բիւթպ. Սապպաղեան Պօղոս էֆ. հաղրէթլէրինին Կ-Բաթրիգլիկէ ինթիխապը, պիւթիւն ճէմաաթմըզճա հիւսնի թէլագգը օլունմըշը՝ զաղէթամըզ իտարէխանէսինէ թահրիրէն վէ չիֆահէն վագը օլան միւթէատտիտ միւրաճաաթլարտան անլաշըլմագտա օլուպ, իչպու մէհմունիյէթի ումումիյէէ թէրճէման օլմայը վազիֆէ ատտ իտէրիզ։

* Մըսրը ռիճալընտան խարիճիէ նազրը սապրգ Ապրօ Տիգրան բաշա՝ թէպտիլի հավա զըմնընտա Սիւիսէ պուլունտուղը հալտէ, 57 եաշընտա օլարագ վէֆաթ իթմիշ տիր։ Միւթէվէֆֆա, մէշհուր Նուպար բաշանընն տամատը՝ ալիմ վէ լիսանաշնա պիր զաթ օլուպ, Մըսրրտա հէր քէսին հիւրմէթ վէ թէվէճճիւհիւնիւ գազանմըշ օլմասըյլա, զայպը էպէտիսի՝ չայեանը թէէսսիֆ զայեաատան մաատուտ տըր։

ԽԱՐԻՃԻԼ

ՐՈՒՍԻԱ ՎԷ ՃԱՐՕՆԻԱ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ.— Սօն կիւնլէրտէ մէյտանը հարպտան ալընան թէլէկրաֆլար՝ եէնի վէ մուհիմմ պիր խապէր պիլտիրմէեօրլար։ Պու թէլէկրաֆնամէլէրին պիր գըսմը՝ կէչէնլէրտէ Բօրթ Արթիւր էմրաֆընտա Եանցէլինտէ, Գուչուլինցատա վուգու պուլան մուհարեպէլէրին թաֆիլաթընտան խպարէթ օլուպ, պունլարտա իւրի մուհարիպլէր սինկիւ իլէ, թօբ իլէ շիտտէթլի մուհարեպէլէր իթմէքլէ, հէր իւրի թարաֆատա տախի ըէք չօգ մագթալ վէ մէճրուհ վուգու պուլմուշ [illegible] պիր թէլէկրաֆա, ճաբօնլըլարընն թէլէֆաթը 2000 վէ Ռուսլարընքի 6000 քիշի կէօսթէրիմիշ տիր։ Ճաբօնլըլար՝ պիր միգտար էսիր տախի թուիմուշլարարընը։ Բօրթ Արթիւրտէ թէսլիմինէ գաթինին օգտ. 15ատ վուգու պուլաճաղը՝ ճաբօն մէնպաքնատան խապէր վէրիլիէօր։ Մէղքիւր միւսլմանքէմ մէվզիտէ, էկէր ճաբօն մէնպաքնատան չըգան չայեալար սահիհ իսէ, էրզագ պօլ իսէ տէ, մուհիմմէթը հարպլիէճէ մուղալիգա չէքիլմէքտէ տիր։— Շէհրի մէղքիւրտէն Զիֆույա վասըլ օլան պիր չօգ ֆիրարիլէր՝ Բօրթ Արթիւրիւն ճիվարընտա չիտէթլի մուհարեպէլէր վուգու պուլմագտա օլտուղընը խապէր վէրմէքտէ տիրլէր։ Իւչ կիւն տէվամ իտէն պիր հիւճում էնանընտա եիւզլէրճէ թօքլար՝ շէհրին իւզէրինէ եաղմուր կիպի կիւրլէ եաղարըմըշլար տըր։ Նիհաեէթ ժէն. Օգունընն էմրի ալթընտա պուլունան Ռուս լիվասը՝ շայեանը հայլէթի շէճաաթլա ճաբօնլըլարը կէրի սիւրմիշ տիր։ Լաղըմիարընն բաթլամասըյլա էէք չօգ ճաբօն ասքէրի թէլէֆ օլմուշ, վէ ճաբօնլըլար չէքիլմէճէ մէճպուր օլմուշլար իսէ տէ, եէնի պիր հիւճում իչին թէարրուզա հազըրլանմագտա պուլունմուշլար տըր։ Ճաբօնլըլար՝ լաղըմիարընն բաթլաեաշընա հէտէֆ օլմամագ իչին, ուզագտան, մուհասէրէ թօքլարը իլէ Բօրթ Արթիւրիւ թօքա թութմանա գարար վէրմիշլէր տիր։ Շէհրի մէղքիւրը մուհասէրէ իտէն ճաբօնլարընն 80,000 վէ թօքլարընն միգտարը 1500 օլտուղը հիսապ օլունուեօր։ Ցլս. 26ատան 28է գատար Ռուսլարատան 200 մագթուլ վէ 1000 մէճրուհ օլմուշ տըր։— Բօրթ Արթիւրտէ պուլունան պիլճումէ չէհիրլի էհալիսէ, գաբըղլար իլէ չէհիրատէն ուզագլանմալարը իչին էմր վէրիլմիշ տիր։

Բէվիչի հալտէն անլաշըլարընտա կէօրէ, իչէր՝ բէք էհէմմիյէթ քէսպ իթմիշ տիր։ Ռուսլար սօն կիւնլէրտէ պիւյիւք մուվաֆֆագըյէթսիզլիքլէրէ տիւշար օլտուգլարընը՝ պիզգաթ իպրար իտիեօրլար։ Վագտա մուհարեպէյի գաթիլ հէնուզ պաշլանմամըշ տըր, ֆագաթ Լիմաճանկ իլէ Մուգտէն արասընտաքի տէմիր եօլ իւզէրինէ ճաբօնլըլար հիւճումիտիպ, Ռուսլարըն խաթիր ըիճաթընը քէսմէէ մուվաֆֆագ օլուրլար իսէ, օվվագրթ պիյիւք մուհարեպէէ պաշլանաճագ տըր։ Գուրբաթ, Օգուս վէ Նօճու ժէնէրալլարըն գումանտասը ալթընտաքի ճաբօն օրտուլարը՝ հէր թարաֆտան Ռուս օրտուսընը մուհասէրէէ չալըշըեօրլար։ Նիհաեէթ ժէն. Գուրբաթքին, հէր հալտէ ըիճաթը տուրտուրուպ, Լիմաճանկտա տիւշմէնէ գարշը չըգմաճա մէճպուր օլաճագ վէ մաղլուպիյէթի հալինտէ, եաթէսլիմէ, վէ եախօտ Զին հուտուտընա չէքիլմէէ մէճպուր պուլունաճագ տըր։

* Լիմաճանկտան ալընան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, օգստ. 2, 3 վէ 4տէ շէհրի մէղքիւր եաղընընտա շիտէթլի պիր մուհարեպէ վուգու պուլուպ, ճաբօնլըլար՝ Ռուսլարըն իւզէրինէ հիւճում իթմիշլէր իսէ տէ, 10,000 քիշի գատար թէլէֆաթ վէրէրէք, կէրի սիւրիւմիշլէր տիր։ Լիմաճանկ շէհրի էմին ատտ օլունուեօր։

* Ժէն. Գուրբաթքինին ըիճաթ բլանընը թէրքլէ, թէարրուզի հարէքէթէ պաշլամասը իչին Զարատան էմր ալտըղը խապէր վէրիլիեօր։

* Օն կիւնէ գատար Բօրթ Արթիւրիւն թէսլիմինէ Ռէթրէսպուրկատա պէքլէնմէքտէ օլտուղը՝ Բարիզին Մամէն զազէթասընա իշար իտիլմիշ տիր։

* Թէէմին խիլտիկինէ կէօրէ, մարէշալ Օեատա՝ արթըգ Բօրթ Արթիւրէ հիւճումիթմէյիպ, շէհրի թաշ թաշ իւզէրինէ զալմամագ իւզրէ խարապ իթմէէ, վէ մուհիմմաթ վէ էրզագլարընը թիւքէթէրէք, իչինտէքիլէրի թէալիմէ մէճպուր զըլմաեա գարար վէրմիշլէր տիր։

* Ճաբօնլըլարընն՝ Բօրթ Արթիւրիւն իչէրքի իսթիհքեամլարընը թօբա թութմագզլարը հավատիսի թաատիգ օլունմամըշ տըր։ Ճաբօնլըլար՝ հէնուզ խարիճի իսթիհքեամլարը եարըպ կէչմէէ մուվաֆֆագաթ օլմամըշլար տըր։

* Ամիր. Թօկօնրն գրուազէօրլէրինտէն պիր գաչընընն ֆէնուպա տօղրու կիթտիքլէրի խապէր վէրիլմէքտէ տիր։

* Ռուսիա եօլլար նազրը բրէնա խրգօֆ՝ Պայգալ կէօրիւ էթրաֆընտա ինչա օլունան տէմիր եօլունու կէօգատէն կէչիրմէք իւզրէ մահէլլի մէղքիւրէ կիթմիշ տիր։ Պու տէմիր եօլու սեպտ. 15ատ իչլէմէէ պաշլաեաճագ տըր։

* Բօրթ Արթիւր ֆիլօսընտան պիր գըսմընը՝ լիմանատան սիվիշիպ աչըգ տէնիզլէրէ կիթտիկի՝ գայտը իհթիեամլէ պիլտիրիլիեօր։

* Զինին մէսլէքի երինէ մէվզուի պահս օլուեօր։ Լոնտրատան ալընան

պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Զինլի ժէն. Մա, ժէնէրալ Գուրօբաթքինին, խաթթը բիւճամբրը վէ սերպէսթիլի հարաքեաթը թէէմին իմմէք իւզրէ Մօնկօլիսթանա կէչմէք իհթիմալի պուլունտըղընը նազարը տիգգաթա ալարագ, Զինին պիթարաֆլըղընը Ռուս օրտուսունա գարշը միւտաֆաաեա չալըշըեօր։ Զին հիւքիւմէթի, քէնտի պիթարաֆլըղընին մուհաֆազասը իչին, ժէն. Մայա էվամիրի գաթիէ վէրմիշ տիր։— Ֆրանսա, Ինկիլթէրրա, Իթալիա վէ Ավսթրիանըն Բէքին սէֆիրլէրինին՝ ժէն. Մանըն հարաքեաթը հագգընտա Զին հիւքիւմէթինին նազարը տիգգաթընը տավէթ իտէրէք, տէվլէթի մէշքիւրէեէ, մէսլէքի պիթարաֆիեէ ըրաէթ իմմէսինի թավսիեէ իմմիշ օլտուգլարը՝ Բէթրէսպուրկտան իչար օլունուեօր։

* Ճաբօն Շուրաի տէվլէթինին, Նիհաեէթ Գօրէայը Ճաբօնիանըն թահթը հիմայէսինէ ալմաեա գարար վէրտիկի՝ Զին մէնպաքնտան պիլտիրիլմէքտէ տիր։

* Տիւն ալընան թէլէկրաֆնամէլէր իչինտէ էն մուհիմի օլմագ իւզրէ, Բօրթ Արթիւր գօմանտանը ժէն. Շթէսսէլին թէլէֆի նէֆս իթտիկի վէ Ռուսլարը թէսլիմէ հագգրլանաբգլարը՝ Զիֆուտան Ճաբօն մէնպաքնտան ալընան պիր թէլէկրաֆտա իշար օլունուեօր։

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ ՎԷ ՌՈՒՍԻԱ.— Պուիքի տէվլէթ պէյնինտէ մէսէլէ պիւեիւեօր։ Ռուսիա՝ Ինկիլթէրրանըն մէսէլէքի հագգընտա չիւպհէ իտէրէք, Պալթիգ տոնանմասընը եօլա չըգարմագ իսթէմէեօր։ Ինկիլթէրրա պաշ վէքիլի Մ. Պալֆուր, պիր տօսթունա եազարըզը պիր մէքթուպտա, «Ինկիլիզ սէյրի սէֆաինինին մէնֆաաթլարընը վիդաեէ իմմէք իւզրէ, Ինկիլթէրրա տէվլէթի թարաֆընտան իֆապը իճրա օլունաճաղընա էմին օլապիլիրսինիզ» տէմիշ տիր։ Ինկիլիզ զազէթալարը՝ «Պու գաատար իհթիմամա նէ՞ լիւզում վար տըր։ Զաթէն հիւքիւմէթին՝ Ինկիլթէրրանըն մէնաֆիի հաեաթիեէսինի մուհաֆազա իտէճէկինէ չիւպհէ իսիլէպիլի՞ր մի» տէյի սիւալ իտիեօրլար։ Լաքին Մ. Պալֆուր՝ Ռուսիա իլէ օ գատար նապիքեանէ հարէքէթ իտիեօր քի, Ինկիլիզլէր, միլլէթին էն մուհիմմ մէնֆաաթլարընին մուհաֆազա իտիլիպ իտիլէմեէճէկի հագգընտա չիւպհէ իտիեօրլար։ Հագզէթի հալ չու տըր քի, Ռուս զապէթալարը՝ Ինկիլթէրրանըն գարշը չէտիա պիր լիսան իլէ բրօթէսթո իտէրէք, Ինկիլիզ մէմալիպինի գապուլ իմմէեօրլար։ Ռուսիա տա իսթէնիլէն թարզիէեի հէնուզ վէրմէմիշ տիր։ Լօնտրանընը ըէսմի զազէթալարը տիեօրլար քի, «էկէր Ռուսիա՝ քէնտի ըէսմի զազէթալարընընը պէեանաթընը թաստիգ իտէրսէ, մէսէլէ՝ Ռուսիա իլէ Ինկիլթէրրա պէյնինտէքի միւնասէպաթընը գաթթ օլունմասընը իճապ իմտիրէպիլիր, նասըլ քի կէչմիշտէ պիթարաֆսէֆինէլէրինին թէվզըֆը՝ եէնի մուհարէպէլէրէ սէպէպ օլմուշ տըր։ Էզճումլէ պիւյիւք Նաբօլէօնընը կիւնիւնտէ վէ 1812տէ, Ինկիլթէրրա իլէ Ամէրիգա պէյնինտէ վուգուա կէլէն մուհարէպէլէր՝ պիթարաֆ սէֆինէլէրին զապթ օլունմասընտան իլէրի կէլմիշ տիր։ Էկէր Ռուսիա՝ Ինկիլթէրրա իլէ մուհարէպէեէ թոթուլմասայը ֆիքրինէ գօյմուշ իսէ, Ինկիլիզ սէֆինէլէրինին սերպէսթիեէթինէ, գավանիյնի պէյն էլ տիւէլ տաիրէսինտէ բիայէթ իմմէլի տիր, վէ Մալագգանընը զապթը վէ Նայթ Գօմէնտարընը իսասարտիտէ իտիլմէսի կիպի եօլսուզ վագբալար թէքրար օլունմամալը տըր։ Լօնտրա զազէթալարընընը պու պէեանաթընա ճէվապէն, Ռուս զազէթալարը չէօյլէ մուզապէլէ իտիեօրլար։ «Էկէր Ինկիլթէրրա՝ պիր Ռուս օրտուսունը տախի Հինտիսթան իւզէրինէ եւրիւմէսինի իսթէմէզ իսէ, տէնիզտէ Ռուսիանընը հայիգ օլտուղը հուգուզը ինքեար իմմէմէլի տիր։» Իշթէ մէսէլէ պու մէրքէզտէ պուլունուեօր։

* Վլատիվոսթոգ Ղանայիմի պահրիէ մահքէմէսի՝ Նայթ Գօմէնտը նամ Ինկիլիզ սէֆինէսինին չէրաիթի նիզամիեէ տաիրէսինտէ պաթըրլարընա գարար վէրմիշ տիր։

ԹԷՎԱՍՍԻԹ.— Բօմատա չըգան նիմ ըէսմի Իթալիա զազէթասը՝ գանագմասընը տուրտուրմագ իւզրէ Ագսահի Շարգ մուհարէպէսինէ թէվասսիւթ իմմէսինի Ֆրանսաեա թավսիէ, վէ Իթալիա իլէ տիկէր հիւքիւմէթլէրին տախի՝ Ֆրանսաեա պու պապտէ մուավէնէթլէրինի տիրիլ իմմէեէճէքլէրինի պէեան իտիեօր։

ՖՐԱՆՍԱ ՎԷ ՎԱԹԻԳԱՆ.— Ֆրանսա իլէ Վաթիգան պէյնինտէ ճէրէեան իսէն մէսէլէի մալիմմ միւնասիպէթիյլէ Լիպր Բարօլ նամ Բարիզ զազէթասընտա աթիտէքի ֆըգրա օգունմուշ տըր. «Օնունճը Պիոս Բաբա հազրէթլէրի, հէնուզ բարմազընը գալտըրմագլա, Ֆրիլիսէ պինասընընը միւհքէմլիկինի պիւթիւն ալէմէ իսպաթ իմմի, վէ հազրէթի Իսանընը թէէսսիս պուեուրմուշ օլտուղը պու պինանընը Գօմպատան տահա չօգ գուվվէթլի օլան բէք չօգ էշխասա գարշը գօեապիլէճէկինի հէր քէս անլատը։

«Զըրբըտան, ինթիզամտան չըգմըշ տէյի զանն օլունան Ֆրանսըզ բիսգօբսալարը իչինտէ, չիմտիեէ գատար եալընըզ պիր ժէէյ պուլունտու քի, Ֆրիլիսէյի ինքեար վէ օնա գարշը խիեանէթ իճրասընը իրթիքեապ իմմի, նասըլ քի պիզիմ էրքեանը հարպըմըզտա տախի, Ֆրանսայա խիեանէթ իմմէք վէ անը սաթմագ իչին եալընըզ պիր Տրէյֆիւս պուլունմասը...»

Մ. Բոլտը Դասանեագ տախի, Օթօրիթէ զազէթասընտա չէօյլէ եազմըշ տըր. «Ֆրանսա գաթօլիքլէրի պէյնինտէ իսթիլաֆ, իթթիլաֆսըզլըգ, խսեան չըգաճագ եէրէ, պիրտէն պիրէ տէհշէթլի վէ միւքէմմէլ պիր Գաթօլիք իթթիֆագը հասըլ օլմուշ աբը. օ տէրէճէ քի Բաբալըգ մագամընը Ֆրանսա գաթօլիքլէրի իւզէրինտէքի թէէսսիրի, հիչ պիր զէման չիմտիքի գատար գուվվէթլի օլմամըշ տըր։ Իմտի նիֆագ վէ չիգագ չըգարմագ զայրէթինտէ օլանլար՝ մէմուլլէրինէ մուղաիր պիր նէթիճէ հասըլ իմմիշլէր տիր։ Ֆրիլիսէյի տէվիրէճէք եէրէ, անը՝ եէնիլմէզ, տէվրիլմէզ հալէ կէթիրմիշլէր տիր։ Պունլար, յուլիս 14 միլլի եօրթուսը կիպի, Ֆրիլիսէյի տէ սըրֆ միլլի իմմէք իսթէմիշլէր տիր. Լաքին Ֆրիլիսէ, պու վիսիլէ իլէ քէնտի նասս վէ սրֆաթլարընը, էվվէլինտէն տահա զիեատէ մազպութ պիր հալէ գօյմուշ տըր։»

* Օսէրվաթօրէ Բօմանօ զազէթասընտա եազըլան պիր մէգալէի մախսուսէնին սօն ճիւմլէսինի զէյրտէ տէրճ իտէրիզ. «Ֆրիւրսի չերիֆ, հիչ պիր զէման, քէնտի մուգաատէս վազիֆէսի ատտ իմմիկի խուսուսաթընը նէթիճէլէրի հէր նէ տախի օլսա, պունլարընը իճրասընտան կէրի տուրմամըշ տըր։ Բօմա, քէնտիսի զաթէն հագըզէթ վէ ատալէթ օլտուղընտան, ըզըգտան ասլա գօրգմազ։» Պու մէգալէ, հէր հալտէ Բաբա հազրէթլէրինին մալիմիւ օլարագ, գարտ Մէրի տէլ Վալ թարաֆընտան եազըլմըշ տըր։

ՄԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ.— Ավսթրիա իմբէրաթօրը՝ օգս. 16տա Մարիէնպատտ վասըլ օլուպ, Ինկիլթէրրա գրալընը զիեարէթ, վէ 17տէ Իշլէ ավտէթ իյլէեէճէք տիր։

Բաբա հազրէթլէրի՝ Բաբալըգ թաճընը գուշանմասընընն սէնէի տէվրիէսի միւնասիպէթիյլէ նութգ իրատ իմմէք իսթէմէտիկինտէն, գարտինալլարը հուզուրընա գապուլ իմմէմէյէ գարար վէրտիկի՝ Բօմատան օգս. 8 թարիխիյլէ պաթէլէկրաֆ պիլտիրիլմիշ տիր։

Զըգան ճումա կիւնիւ Ինկիլթէրրա Մէճլիսի մէպուսանընտա միւզաքէրաթ բաթըրտըը օլմուշ տըր։ Թախսիսաթը պահրիէ թալէպի միւզաքէրէսինտէ, մուխալիֆլէր՝ պաշ վէքիլ Մ. Պալֆուրը մուահէզէ իտէրէք, գուրա վէրմէեէրէք, մէճլիստէն չըգմըշլար տըր։

Ալընան թէլէկրաֆլարա կէօրէ, Նիւեօրգտա Միսուրի Բասիֆիգ թրէնի՝ էտէն եազընընտա եօլտան չըգմըշ վէ 80 քիչի թէլէֆ օլմուշ տըր։— Ինկիլթէրրաաա Գօլլարատօ էեալէթինտէ պիր թրէն եօլտան չըգմըշ վէ 125 քիչի թէլէֆ օլմուշ տըր։

Ռուսիանընը Պագու չէհրինտէ կազ մատէնէլէրինտէ ճէսիմ պիր հարիգ զուհուր իմմիշ տիր։

Ֆրանսանընը Թուլօն թէրսանէսինին պիր զըսմը, զուհուր իտէն պիր հարիգտէ եանմըշ տըր։ Զայեաթ, պիր միլեօն ֆրանգ թախմին իտիլիեօր։

Վէզիւվ տաղընընը պիր թարաֆընտան աթէշ սալըլմաեա պաշլանմըշ տըր։ Մօրէնթօ չէհրինտէ տէհշէթլի սէտալար իշիտիլմէքտէ տիր։

Լօնտրատան իշար օլունտուղունա կէօրէ, Լօնտրատաքի Բօշիլտ պանգասը մէմուրլարընտան Պլիւմէնթալ՝ 300,000 ինկիլիզ լիրասը տօլանտըրմըշ տըր։ Մէրգում, Պօրսա օեունլարընա ֆէվգէլատէ տալմագլա, քիւլլիեէթլի զարարա ուղրաասըղը կիպի, կէչիրտիկի էօմիւր տէ զաեէթ տէպտէպէլի իմմիշ։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Սինօպ միւթէսարրըֆլըղընա՝ Քէնդրը միւթէսարրըֆը Գատրի էֆ., Մէքթէպի Սուլթանիսէն պա չահատէթնամէ չըգմըշ օլան Ալի Նէճիպ պէյ՝ մապէյնի Հիւմայուն քիթապէթինէ, Խարիճիէ նէզարէթի գալէմի մախսուս միւտիրիեէթի մուավինլիկինէ՝ Նիհատ պէյ թայեին. Այտըն վիլայէթինաէ Զէյմէ գայմագամլըղը՝ Աքքեար գայմագամը Զիա պէյէ, Պէյրութ վիլայէթինաէ Աքքեար գայմագամլըղը՝ Մէքթէպի Միւլքիյէյի Շահանէտէն մէէզուն Մէ-

)(143)(

ՊԻՔԷՍ ԳԱՏԸՆ

Ժագ Կօվէնին միւէսսիր պիր սուրէթտէ իրատ իմմիկի պու սէօզլէր վէ պու իսմ, վագաա քէնտիլէրի զաթէն չիւպհէ իմմէքտէ իտիլէր իսէ տէ, երնէ վալիտէ իլէ էվլատընա եըլտըրըմ կիպի թէէսսիր իմմէք իտիլէր իսէ տէ, մանդամ պիր մարդ էվլատընա եըլտըրըմ կիպի թէէսսիր իմմէք իտիլէր իսէ տէ, ինչ վալիտէ իլէ էվլատընա եըլտըրըմ կիպի թէէսսիր իմմէք իտիլէր իսէ տէ, ինչ մանդամ պիր մարդ

հէմմէտ Սաատուլլահ պէյէ, Սիվաս վիլայէթինէ Գոյլի-հիսար գայմագամլըղը՝ Մէքթէպլի Միւլքիէի Շահանէտէն մէզուն Սէրմէտ Ռէշատ էֆ·յէ թէֆվիզ. Սուրիէ Ռումի Միւքիթ-գաթօլիք միթէպէրանը-տան Նիյմէթուլլահ Սալիպա էֆ·յէ Յիւնճիւ Մէճիտի նիշանը իհսան.

∴ Հապէշ իմբէրաթօրը թարաֆընտան մէմուրէն կէօնտէրիլմիշ օլան հէյրէթին բէյիսի ժէն. Մաղաշա իլէ բահիպ Ֆէքեատէեէ ալթուն, վէ տիկէր բահիպ իլէ հէյրէթին 1ՆՃի վէ 2ՆՃի թէրճէմանլարընա վէ քեաթիպլինէ վէ 3 նէֆէր միւսթահիւտէմլէրինէ կիւմիւշ Լիեագաթ միտալեալարը իհսան պույրուլմուշ ըրը։

ՏԱԽԻԼԻԷ

Տիւն, Ինկիլթէրրա գրալընդն թաճ կիյինմէսինին տէվրի սէնէսի օլտուղունտան, Թարապիա սէֆարէթխանէ քիւլիսէսինտէ պիր թէշէքքիւր տուսաը օգունմուշ, վէ ազշամ սէֆիր թարաֆընտան պիր զիեաֆէթ վէրիլմիշ տիր։

—Իթալիա սէֆիրի ճէտիտի ճումա իրթէսի կիւնիւ մէրասիմի միւթատէ իլէ հուզուրը հազրէթի Բատիշահիէ գապուլ պույրուլմը, վէ իթիմատնամէսինի տրզ վէ թագտիմ իթիքատէն սոնրա, Պապը Ալիէ կիտէրէք, Սաարազամ վէ Խարիճիէ նազըրը հազարաթընը զիեարէթ իմմիշ տիր։ — Բազար կիւնիւ Սաարազամ վէ Խարիճիէ նազըրը հազարաթը՝ Պէյօղլունտա Իթալիա սէֆարէթխանէսինէ կէլերէք, իեատէր զիեարէթ իթմիշլէր տիր։

—Բում բաթրիկի ճումա իրթէսի կիւնիւ Բաթրիգխանէ գաբու քէհեասը իլէ պիրլիքաէ մապէյնի Հիւմաեունա կիտէրէք, Զաթը հազրէթի Բատիշահիէ արզը ուպուտիեէթ իթմիշ վէ պիր վասըթանալի իւթիֆաթը Շէհրիեարի օլմուշ տրը։— Եէվմի մէկքիւրտ Ասլիէ վէ Մէզահիպ նէզարէթինէ սախի կիտէրէք, նազըր բաշա հազրէթլէրինի զիեարէթ իթմիշ տիր։

—Պուլկարիսթանա ֆիրար իտէն Պուլկարլարը՝ չիմիրեէ դաատար Թիւրքիեա 100ա 85ի եանի 6000 գատարը ավտէթլէ տէխալլէթ իթմիշ տիր։

—Եէնի զարար մուճիպինճէ բոսթա քաքէթլէրի գոնէշմէնթօլարը պիր ՂՀԼԸԳ տամղա բէտմինէ թապի օլաճագ տըր։

—Շարգի Ռումէլինին յունիս այլըզը՝ Տիւեունը ումումիեէ իտարէսինէ թէկիյէ օլունմը տըր։

—Պուլկարիսթան էմարէթի՝ Օսմանլը վէ Պուլկար հուտուտը եագընընտա սա-քին Պուլկարլարը սիլահ թաշըմալարընը մէն իթմիշ տիր։ Մուզայիրի էմր հարէքէթ իտէնլէր՝ թէէտիպ օլունաճագլար ըրը։

—Մէմուրինի տէվլէթին սաաթ 5 պէ·տա վազիֆէլէրի պայընտա պուլունուպ, սաաթ 10 պէ·տա ավտէթլէրի լաղըմ կէլտիկի, վէ այտա 4 տէֆա պիլա էօղրիւշէրի վազթը մուայեէնինտէ պուլունմաեանլարը մաայլարընտան քէսիլէկի հագզընտա Պապը Ալի տարիբէ վէ գալէմլէրինտէ պիր պույրուլթուի սամի օգունմուշ ըրը։

—Տիարպէքիր վէ Վան վիլայէթլէրինտէ իմալ իտիլէն գումաշլարը՝ իտարիճատէն միւշթէրի ճէլպ իտէճէք պիր սուրէթի նէֆիսէտէ իմալի իչին իճապ իտէնլէրէ լաղըմ կէլէն էվամիր վէրիլմիշ տիր։

—Մոնիթէօր զազէթասը՝ մուղայիրի ուսուլ հարէքէթինտէն տալայը իսթարնամէ ալմը տրը։

—Վարիտաթ մէնզալարը հազզընտա իճրաի միւզաքէրէ իթմէք իւզրէ, Մալիէ միւշավիրինին ռիեասէթի ալթընտա պիր գոմիսիոն թէշքիլ օլունմը տրը։

—Ռումէլի վիլայէթլէրի իչին «Ավճը թապուրը» նամիյլէ 6 թապուր թէշքիլ օլունաճագ տրը։

—Պէյրութտա հիքիմէթ գոնաղընտա չըգան ճումա իրթէսի կիւնիւ Ինկիլիզ տօնանմասը գոմանտանընին չէրէֆինէ 60 քիշիլիք պիր զիեաֆէթ, վէ պատէհու պիր պազէ պալտու վէրիլմիշ, իրթէսի կիւնտէ Պէյրութ Ինկիլիզ գոնսոլոսը պիր զիեաֆէթ թէրթիպ իթմիշ տիր։

—Կէչէնտէ տէվրէ չըգմը օլան էկին գայմագամը՝ տասյիշ վէ էնիսիէթին պէր քէմալ օլաուզընը, վէ հէր քէսին իչի կիւճիւ իլէ մէշղուլ պուլունտըզընը Խարբութ վիլայէթինէ պիլտիրմիշ տիր։

—Էրզրում վալիսի, իքինճի տէֆա օլարաք սէլամը Շահանէեէ նայիլ օլմուշ տուր։

—Մաուզէր ֆապրիգասընա սիրբարը օլունան թիֆէնքլէրին պիր գըսմը տատա խիթամ պուլուզընտան, եագընտա Տէրիսաատէթ կէոնտէրիլճէք տիր։

—Եէնի Տամղա գանունունընն 51ինճի մատատէսինին 2ՆՃի ֆըգրասը քիւլլէն լաղվ իտիլմիշ, վէ բէսմի տամղատան մուաֆ օլանլարը ճէտվէլինտէքի 54 ինճի ֆըգրա՝ «Սէֆարէթլէր վէ գոնսոլոթօլար թարաֆընտան Օսմանլը մահքէմէլէրինէ թագտիմ իտիլճէք քեաֆֆէյի թէպլիղ-նամէլէր» եօլունտա թասհհհ իտիլմիշ տիր։ Պու թատիլաթ՝ Մալիյէ Նէզարէթինին իշարը իւզէրինէ, Տախիլիյէ Նէզարէթինտէն տէվայիրէ վէ վիլայաթա թէպլիղ պույրուլմը տրը։

—Բազար իրթէսի կիւնիւ Ինկիլթէրրա վէ Եունան սէֆիրլէրի, Ավստրիա վէ Սըրպիա մաալանթկիւ զարլարը՝ Պապը Ալիէ Սաարազամ վէ Խարիճիէ նազըրը հազարթրյա միւլագաթ իթմիշլէր տիր։

—Ինկիլթէրրա սէֆիրի իլէ Ռումանիա սէֆիրի՝ եէվմի մէզքիւրատ Խարիճիէ միւսթէշարը բաշա հազրէթլէրիյէ կէօրիւշմիշլէր տիր։

—Հիքիմէթի Սէնիէ իլէ Պուլկարիսթան պէյնինտէ թէաթի օլունաճագ թէլէկրաֆնամէլէր իւճրէթլէրինին քէլիմէ պայընա 38 սանթիմէտէն 20 սանթիմէ թէնզիլ իտիլճէկինի Պուլկար զազէթալարը եազըեօր։

—Սոֆիատա պազը մէճճուլ էշիսա պիր մուհիմմաթ տէբօսունա թէարրուզ իթթիքլէրինէ, գարաղօլար թարաֆընտան պունլարա աթէշ իտիլմիշ, վէ տէրհալ մահէլլի մեղքիւր՝ ասքէր վէ ժանտարմա իլէ ապլօգա օլունմուշ իսէ տէ, մէրգումարատան պիր էսէր պուլունմամը տրը։

—Բօրսայիտատէն կէլէնլէրէ գարշը հէնիէն թիւթսիւ վէ մուայեէնէի թըպպիէ իճրասընա գարար վէրիլմիշ տիր։

—Էվվէլքի կիճէ սաաթ 2տէ, Գալաթատա Տօղրուեօլատա, Թրիանտաֆիլլինին պագգալ տիւքքեանընտան, մէրտիվէն ալթընտա պուլունան լամպա տէվրիլմէսինտէն եանկըն զուհուր իտիպ, սէօնտիւրիւլմէ-տիկինտէն, պագգալ տիւքքեանը իլէ եանընտաքի թիւթիւնճիւ վէ պունուն իւզէրինտէքի Վէրժինին պալօզը եանմը տրը։ Օլ էանատէ պալօզատա պուլունանլար թէլաշա տիւշիպ, Վէրժինի իլէ տիկէր պազըլարը քէնտիլերինի բէնզիրլէրէրտէն աթարագ գուրթուլմըշլար իսէ տէ, տիւնէ գատար 17 քիշինին եանմը նազը պուլունմուշ, վէ տանա պիր միզատար նուֆուսըն զայիատա օլուուզը անլաշըլմը տրը։

—Բազար ագշամը սաաթ 12 բատտէլէրինէ Հէյդէրիտէ, Զամլիմանընտա, կազինոատա օթուրան 22 եաշլարընտա Լամպրիսա էֆ·նին օղլու Էմիլիօս՝ բէվլվէր իլէ քէնտիսինի թէլէֆ իթմէք իսթէմիշ տիր։ Պիչարէ էօլմէմիշ, ֆագաթ գուրշուն սոլ եանընտան կիրիպ վիճուտինէ գալմը, վէ հէր նէ գատար աթըպպա ճէլպիյէ լաղըմ կէլէն ամէլեաթ իճրա իտիլմիշ իսէ տէ, գուրշուն չըգարըլամամը տրը։ Պու թէլէֆի նէֆս՝ սէվտիկի պիր գըզը՝ նիշանլըսըյա պիրլիքտէ կազինոատա կէօրիւպ մութէէսիր օլմասընտան իւէրի կէլմիշ տիր։ Պիչարէ՝ տիւն վէֆաթ իթմիշ տիր։

—Թահրիրաթը Խարիճիէ քեաթիպի նուրի պէյ հազրէթլէրինին արապաճըսը Խըրվաթ Բէյթրոնը 5 եաշընտաքի օղլու՝ Էվ-վէլքիկիւն միրի մուշարիէյինին Պիյիւքտէրէսի սահիլանէսպազէսինտէքի սահիլանէսպազէսինտէքինա վուզուն եանընտա օյնարքէն իչինէ տիւշմիշ, վէ պիչարէնին հավուզտա չըրբընտըզընը կէօրէն 8 եաշընտաքի զըզգարընտաը՝ գարտաշընը էօլիւմտէն գուրթարմագ ֆիքրիյէ քէնտիսինի հավուզա տթմը իսէ տէ, իքիսի տէ պիրիպիրլէրինէ սարըլմը օլարագ պօղուլմուշլար ըրը։ Պիւթիւն ֆամիլեա սահիպլէրինէ մէտարը իպրէթ օլաճագ չու ֆուճանընն վուգուինատէն պիր ազ սոնրա, մահէլլի գազաեա կէլէն մէմուրինի զապրթա, չոճուգլարընն ճէսէտլէրինի հավուզատան չըգարմըշլար, վէ աթըպպաճա մուայեէնէտէն սոնրա իքի պիչարէլէր՝ քէմալը հիզն իլէ տէֆն իտիլմիշլէր տիր։

ՕՍՄԱՆԼԸ ՊԱՆԳԱՍԸ

Գալաթա, Պէյօղլու վէ Իսթանպօլ իտարէխանէլէրի՝ ալաֆ. օղոստոսըն 15ՆՃի բազար իրթէսի կիւնիւ թաթիլ օլունաճագլար ըրը։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ ՊԱՆԳԱՍԸՆԸ

Գալաթա, Պէյօղլու վէ Իսթանպօլ իտարէխանէլէրի՝ ալաֆ. օղոստոսըն 15ՆՃի բազար իրթէսի կիւնիւ թաթիլ օլունաճագլար ըրը։

ԴԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

	Ղ.	Բ.
Թէվֆիտ իտիլմիշ էսքուսմամի	92	27
Ռումէլի չըմէնարֆէրի ֆր.	120	25
Թահիլաթը միւմթազէ Օսմ.	503	
Օսմ. պանգասը սէնէտաթը	573	
Տէվլէթի Ալիէ Բէյի	379	
Օսմ. Սիկրթ. չիրքէթի Լ. Օ.	4	20
Բէյի ադօիոնու	16	05
Տէրիս. Թրամվայ գաբ.	6	
» » թահվ. ֆր.	492	
Տէրիսաատէթ Բրնթըմ	512	

ԱԴԶԷԼԲԷՅԻՆ ՖԻՆԱՆՍԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղ·տան	Ղ·	Բ
Պէեազ մէհմիտէ ֆարգը	108	11
Մէթալիք	103	20
Բօլ	89	20
Ֆրանսիզ ալթունը	87	20
Ինկիլիզ լիրասը	109	32
Գրրմից	51	5
Գարպոն գայմէսի	8	68

Սահիպի իմբիեազ վէ մէսուլը դազէթա

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ

թէէսսիր օլարագ, էօլիւ կիպի գօլթուգլու իսկէմէսի իւզէրինէ տիւշտիւ։

Ինթիհար տիւշէ՝ օղլունդն եարտըմընա եէթիշէրէք, թէքտիրամիզ սուրէթտէ,

— Օղլումու էօլտիւրտիւնիզ, տէտի։

Կօվէն, — Ալլահ վէրէ ատ էօլսէ. չիւնքի պունտան սոնրաքի հալ՝ էօլիւմտէն պէտթէր օլաճագ տրը, տէյի ճէվապ վէրտի, վէ հէման իսաթայը թէատվիյէ միւսարաաթ իթմիկինտէն, պիչարէ քէնտիյի պուլտու։

Տիւգ — (աեազա գալգարագ.) Օտամա կիթմէք իսթէրիմ, պէնի կէօթիւրսիւնիզ... Քէատրիմ վէ իղտիրապ գալպիմ իչինէ պէնի եալընըզ պրագսընար.. Ահ, վալիսէ, վալիսէ, սիզին հըրսը չանընըզ վէ պէնիմ միւթթէհիմ զաաֆէթիմ պագընըզ պիզի նէ՞ կիրտապլարա գատար կէօթիւրտիւ։

Պու արա պիր խըզմէթճի մարիֆէթիյլէ ճէլպ իտիլէն Օնէզիմ Գրոնիմուս՝ Բաուլու օտասընա կէօթիւրմէք իւզրէ իչէրի կիրտի։

Ժագ Կօվէն, մէրգումը, Մարսէլին քէնտիսինէ իթմիշ օլտուզը թարիֆտէն թանըրը։

Տիմէք տիւնեաատա հէր չէյտէն զիեատ սէվտիկի Մարսէլի այլարճա հապտ իթմէքլէ գանաաթ իթմէյիպ, պիր թագըմ մէքրուհ թէքլիֆլէրիյլէ թահզիրէ սախի ճիւրէթ իթմիշ օլան օ ալչագ, օ իսապսի՝ օրատա պուլունուեօր իտի։

Ժագ Կօվէն, քէնտինի զապթա միւգթէտիր օլմասըյլա պէրտպէր, իսապսի կէօրտիւ կիւնտէ, օ տէրէճէ հիտատէթ տույտու քի, հէման մահիյէթինին անլաթարագ, տէրհալ օրատան թարտ իթտիրմէյի սիւչիւնտիւ իսէ տէ, չօղ կէչմէյիպ, էր եա կէճ տէրատսթ օլունաճաղընը պիլտիկի հալտէ, պու մուամէլէսի՝ մէրգումըն ֆիքարընա մէյտան վէ իհթիմալ վէրմէք տիմէք օլաճաղընը տիւշիւնէրէք, քէնտիյի զապթ իթտի։

Իհթիեար տիւշէս, օղլունդն մէյեուսիեէթինի արթըրմամագ իչին, տօղթօրուն մէմուլին զայրի իֆատաթը գտրշըսընտա սիւքիւթ իւզրէ ատրտուշ օլտուզը հալտէ, տօղթօր իլէ եալընըզ գալտըզընտա, քէնտիլէրինի թէհլիտ իտէն ֆէլաքէթի թէմամիյլէ անլամագ իսթէտի։

Իմտի, չու եօլտա սէօզէ պաշլատը.

— Նամուսսուզլըգտան, ըզալէթտէն վէ մահվիեէթտէն պատս իտիեարտուսուզ.. Մատամազել Լըվասէօր՝ իգամէի տավա իթմէք ֆիքրինտէ՞ մի պուլունուեօր... Տէտիկինիզ վէճճէվ վէ տօղրու օլտուզունա ինանտըզըմ ճիհէթլէ, էկէրչի տիւշէս՝ պիտիկինիզ վէճճէվ վէ տօղրու օլտուզունա ինանտըզըմ ճիհէթլէ, էկէրչի տիւշէս՝ պիչարէ գատընա պիր չօղ ֆէնալըգլար եաբմը իսէ, օղլում վէ պէն քէնտիսինէ թազմինաթ վէրմէկէ հազըրըզ... միւսթագպէլտէ մէսուա օլմասընը իսթէրիզ...

— Պունուն իչին նէ՞ եաբասպիլիրսինիզ։

— Պագբէկէյի էօմրիւնիւ։ քիմսէկէ միւհթաճ օլմաեարագ կէչիրճէք պիր հալէ գօրուզ... Մատամազել Լըվասէօր՝ պունուն իչին պիր միզատար թայէին իթսին..

— Մատամազել Լըվասէօր՝ զարարընը ագչէ թազմինաթընտա պուլապիլէնլէրտէն տէյիլ տիր։ Զաթէն բարաեա իհթիեաճը տա եոգ տուր. չիւնքի, մէմուլիմ վէճճէվ, հազգը պուլունան պիւյիւք պիր սէրվէթէ եազընտա մալիք օլաճագ տրը։

Իհթիար տիւշէս.— (Կօվէնին իֆատսինտէն պիր ազ սըզըլարագ, իսթիհզա իլէ.) Լաքին պու սէօյլէմիքլէրինիզ ատէթա բօմանա պէնզէեօր։

— Էվվէթ, հաթթա տրամա պէնզէեօր տէրսէնիզ, տահա տօղրուեու սէօյլէ. մէ։ Շիմտի Բարիզ կիթմէզտէն էվվէլ, մաէթթէէսսիֆ չունլարը սիզէ սէօյլէմէքլիկիմ վազիֆէմ իգթիզասընտան տրը։

«Մալիումինիզ օլսուն քի, կէլինինիզ Տինանընն բէտէրի Մ. Ժորժ Սամիէլին սէրվէթի՝ մատմազել Լըվասէօրիւն բէտէրի Մ. Լըվասէօրիւն գուրպան օլմուշ օլտուզը պիր ճինտեէթ ֆիրիլի սըրասընտա իրթիքապ իտիլմիշ օլան ալչագճա պիր սիրգաթ սաեէսինտէ էլտէ իտիլմիշ տիր, եանի օ սէրվէթին մէնպաը՝ ալչագլըգ վէ ճինտեէթ տիր... Սիզէ սէօյլէեորում քի, սատալէթ սաաթը կէլտի. մատմազել Լըվասէօր՝ պիչարէ բէտէրինին ճանիլէրինէ գարշը սէքիզ կիւն էվվէլ իգամէի տավա իչին միւտատիի ումումիլիկէ պիր արզուհալ վէրմիշ տիր։

— Էյ օ արզուհալ նէ՞ օլտու։

— Նազարը տիգգաթա ալընտը։ Եարբն Մ. Ժորժ Սամիէլ իլէ իքի չէրիքլէրի օլան Բիզանի իսմինտէ պիրի վէ հապէլի Զիլ՝ պու իլէ մէմուր օլան միւթանթիգ թարաֆընտան ճէլպ իտիլէճէքլէր տիր։

Տիւէս, պու սէօզլէրի իչիթտիկինտէ հայրէթտէ գալտը։

(Տէվամի)